

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

8. novembar 2013

IEA: ŠKRILJNA NAFTA NE MOŽE UGROZITI TRŽIŠTE NITI OBORITI CENE (OVDE)

BEZOPASNO

[SUD OBORIO ODLUKU BRISELA](#)

[OPTIMIZAM OPEC-A](#)

[KANADA UZVRAĆA BRISELU](#)

[OPREZNO U AZIJU!](#)

[ENI TUŽI STATOIL](#)

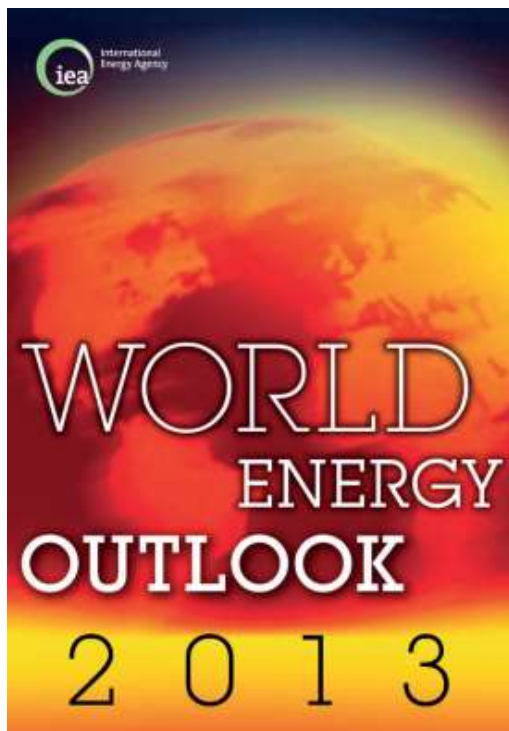
[KOME SEVERENERGIA?](#)

[UKRAJINA PRELOMILA?](#)

[ZAGREB NEĆE UDEO MOL-A](#)

PARIZ – Nafta iz škriljaca neće bitnije podići proizvodnju sirove nafte u svetu, niti dugoročnije dovesti do sniženja cena barela, konstatuje u najnovijem izveštaju Međunarodna agencija za energiju (IEA). Reuters navodi da su ovi “iznenađujući nalazi” sadržani u poslednjem izdanju Svetskog energetskeg pregleda (World Energy Outlook) Agencije. Globalna proizvodnja LTO nafte iz škriljnih i drugih formacija koje zahtevaju tehnologiju drobljenja očekuje se da poraste sa 2 miliona barela na dan u 2012., na svega 5,8 mbd u 2030. godini, pre nego što padne na 5,6 mbd u 2035. Agencija predviđa da nafta iz škriljaca neće zahvatiti više od šest odsto udela u godišnjoj proizvodnji nafte u narednih 20 godina.

LUKSEMBURG - Opšti sud Evropske unije poništio je u utorak odluku Evropske komisije (EK) da mađarska naftna kompanija MOL vrati državi 112 miliona evra ušteđenih kroz povlašćene rudne rente za proizvodnju nafte. U junu 2010. godine EK je zaključila da je MOL 2008. i 2009. primio po evropskim zakonima navodno nedozvoljenu državnu pomoć u vidu nižih rudnih renti u odnosu na konkurentske proizvodne kompanije u Mađarskoj. Ta država je 2008. povisila rudnu rentu za vađenje nafte, ali je MOL dve godine ranije s vladom sklopio sporazum koji mu je, između ostalog, garantovao niže naknade do 2020. Pozivajući se na kršenje pravila ravnopravne konkurencije, Brisel je naredio 2010. Mađarskoj da zatraži od MOL-a povrat ukupno 30,3 milijardi forinti (112 miliona evra) tako isplaćene pomoći. Opšti sud EU je poništenje te odluke u sporu koji je pokrenuo MOL, obrazložio stavom da "na osnovu analize EK nije moguće zaključiti da je sporazum sa Vladom obezbedio Molu ekonomsku korist nauštrb konkurencije". Komisija ima rok od dva meseca za žalbu. *Reuters/MTI*

ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

» NEWS

BP signs a key oil trade deal with Rosneft

MOSKVA - Rosnjeft je saopštio u utorak da planira prodaju naftnih proizvoda BP-u u vrednosti oko šest milijardi dolara, čime bi britanski naftni kolos postao jedan od najvećih klijenata ruske

državne naftne firme. Prethodno je Rosnjeft u oktobru ove godine ugovorio prodaju sirove nafte BP-u u vrednosti 5,3 mlrd.\$. **CITY A.M.** primećuje da su oba posla ugovorena nekoliko meseci pošto je Rosnjeft zaposlio bivšeg BP-ovog eksperta za trgovinu Marcusa Coopera za čelnika njegovog trgovačkog ogranka u Ženevi. BP je godinama bio van liste velikih kupaca Rosnjeftove nafte i derivata.

BEČ – OPEC je povećao prognozu rasta potrošnje nafte u ovoj godini zbog “boljeg od očekivanog oporavka” privreda razvijenih zemalja. U svom novembarskom izveštaju kartel je za 0,04 miliona barela podigao prognozu iz oktobra o prosečnoj dnevnoj potrošnji nafte u 2013. na 89,82 mbd. OPEC za 2014. predviđa dnevnu potrošnju nafte od 90,78 mbd. **AFP**

BEČ – Ministri nafte zemalja OPEC razmotrili su u ponedeljak u Beču, na redovnom godišnjem sastanku sa svojim EU kolegama, kao i evropskim komesarom za energiju Ginterom Etingerom kretanja u energetske sektoru Evrope i ocenili da postoje signali izlaska iz krize “na koje, međutim, gledaju sa oprezom”. U saopštenju posle sastanka koje je izdao OPEC navodi se da su EU lideri naveli da ih brine ne samo zavisnost od inostranih energetske rezervi, već i stanje u sopstvenom energetske sektoru. OPEC navodi da će nafta ostati dominantan izvor energije u EU u doglednoj budućnosti. **UPI**

OTAVA – Kanada je u sreu okarakterisala nenaučnom i diskriminatornom Direktivu o kvalitetu goriva (Fuel Quality Directive - FQD) koju trenutno priprema Evropska unija i prema kojoj će se kanadska nafta iz bituminoznih peščara klasifikovati i cariniti kao prljavo gorivo. Kanada poseduje treće po veličini proverene rezerve nafte u svetu, većinom locirane u tzv. naftnim peščarama u provinciji Alberta. Proizvodnja ove nafte traži znatno više energije od vađenja konvencionalne nafte, što dovodi do zagađenja atmosfere i vode. EU priprema FQD radi smanjenja emisija gasova sa efektom zelene bašte (GHG) iz sektora transporta i ta direktiva izdvaja, kao prljavu, bituminoznu naftu. Kanadski ministar prirodnih izvora Joe Oliver u sreu je objavio studiju prema kojoj je EU direktiva zasnovana na lošim podacima. U izveštaju koji je pripremio konsultant ICF

International navodi se da FQD zanemaruje činjenicu da EU koristi naftu iz venecuele, Iraka, Nigerije i Rusije, pri čijoj proizvodnji se spaljuje prirodni gas i koja je ponekad prljavija od nafte dobijene iz bituminoznih peščara. FQD bi mogla odvratiti EU prerađivače i potrošače od korišćenja kanadske sirove nafte i naftnih derivata i time negativno delovati na energetski sektor Kanade, saopštio je Oliver i dodao da će vlada njegove zemlje zahtevati da EU uzme u obzir nalaze izveštaja i pripremi FQD tavkom da bude poštena i efektivna. **Reuters**

OSLO, LONDON - Norveški naftni fond (Government Pension Fund Global - GPF) težak gotovo 800 milijardi dolara upozoren je na rizike strategije preusmeravanja investicija sa evropskog, na brzorastuća tržišta u Aziji i Južnoj Americi. Iako je to ovom najvećem državnom fondu na svetu prošle godine donelo jedan od najboljih rezultata u istoriji, strateško veće norveške vlade, koje kontroliše upravljanje Fondom, upozorilo je da je vrednost imovina u svetu iskrivljena do sada nezabeleženim stimulativnim programima i potezima središnjih banaka najvećih svetskih ekonomija. "Ako ulažete novac na tipičnim brzorastućim tržištima, nema sumnje da ste izloženi neodgovornijim kompanijama", izjavio je Elroy Dimson, počasni profesor Londonske poslovne škole i investicioni savetnik norveškog ministarstva finansija. GPF osnovan je 1990. i upravlja zaradom koju Norveška ostvaruje eksploatacijom nafte. Prošle godine ostvario je ukupni povrat ulaganja od 13,42 odsto. **Poslovni dnevnik**

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

LIMA – Kompanija PetroChina dogovorila je sa Petrobrasom kupovinu 100-procentnog udela brazilske državne naftne firme u Peruu, za 2,6 milijardi dolara. Petrobras Energia Peru poseduje udele u tri naftna i gasna bloka, od kojih jedan daje 16.000 barela ekvivalenta nafte na dan, dok su druga dva u fazi priprema za početak eksploatacije na potencijalno značajnim rezervoarima nafte i gasa. U sklopu strategijr racionalizacije poslovanja, Petrobras je od

početka godine prodao poslove ukupne vrednosti oko 7,4 milijarde dolara, prenosi **Motley Fool**.

BUKUREŠT – Vlada Rumunije najavila je povećanje akciza na gas i dizel gorivo počev od nove godine, radi povećanja budžetskih prihoda. Akcize na gas očekuje se da porastu sa 467 evra po toni na 557,9€/tona, odnosno sa 359,6€/1.000 litara, na 429,6€/1.000 lit., što će ukupno doneti u budžet dodatnih 181 milion evra. Kod dizela, akcize će porasti sa 391€, na 473,8€ za tonu, odnosno sa 330,4€, na 400,4€ za 1.000 litara, odakle će u budžet otići dodatnih 403 miliona evra. **Business Review Romania**

BAGDAD - Royal Dutch Shell i vlada Iraka su pred sklapanjem dogovora o gradnji 11 milijardi dolara skupog petrohemijskog kompleksa za proizvodnju etilena, na jugu Iraka. Posle sastanka premijera Nuriya al Malikija i CEO Shell-a Petera Vosera, iz vlade je saopšteno u utorak da bi predugovor trebalo da bude potpisan narednih nedelja. Shell je već uključen u multimilijarderske projekte u Iraku, gde dnevno vadi 200.000 barela iz naftnog polja Majnun, dok je prošle godine potpisao 17,2 milijarde dolara vredan ugovor o proizvodnji kaptažnog gasa iz južnih naftnih polja u toj zemlji. energia.gr

LONDON – Naftna servisna i konsultantska kompanija Wood Group procenila je da bi iz Severnog mora moglo biti proizvedeno do četiri milijarde dodatni ekvivalentnih barela nafte i gasa, potencijalne vrednosti 200 milijardi funti. U izveštaju urađenom sa britansko ministarstvo energije, ova procena zasniva se na nekoliko radikalnih promena u naftnom sektoru, uključujući formulisanje nove strategije i formiranja novog regulatornog tela sa dodatnim ovlašćenjima i sredstvima. Energy Global

PRIRODNI GAS

Eni in '\$10bn gas claim' against Statoil

RIM - Italijanska kompanija Eni traži 10,1 mlrd. dolara odštete od norveškog Statoila zbog navodno neopravdano visoke cene obračunate za prodati prirodni gas. Eni je u avgustu 2013. godine tim povodom pokrenuo arbitražni postupak protiv Statoila i holandskog snabdevača GasTerra. Eni, prema dugoročnom ugovoru sklopljenom 1997. godine, od Statoila kupuje gas po ceni indeksiranoj za kretanje cene nafte, pa je izračunao da je gas plaćao 50% skuplje nego što je vredeo na slobodnom tržištu. Eni je već uspješno pregovarao s drugim svojim dugogodišnjim partnerima, ruskom Gaspromom i alžirskim Sonatrach-om, o sniženju cena i njihovom vezivanju za cene na spot tržištu, javlja upstream.

RIM – Eni je spreman da proda svoj udeo u ruskom proizvođaču gasa SeverEnergia, pošto je takođe italijanska fitma Enel konačno kompletirala 1,8 milijardi dolara vrednu prodaju svojih interesa u istoj kompaniji Rosnjeftu, uprkos protivljenja drugih deoničara Gasprom njefta i Novateka, prenosi 13. novembra *upstream*. SeverEnergia je zajedničko ulaganje između firmi Yamal Development (51%) i Arctic Russia (49%). Yamal Development je u zajedničkom vlasništvu Gasprom njefta i Novateka, dok su Arctic Russia do sada kontrolisali Eni i Enel, čiji udeo od 40% je sada preuzeo Rosnjeft i tako posredno došao do 19,6% vlasništva u

SeverEnergia. Prema pisanju medija, Gasprom njeft i Novatek su bili protiv prodaje pomenutog udela Rosnjeftu, ali odbijaju da komentarišu ove navode. *Reuters* je iz bankarskih krugova saznao da Eni sada namerava da proda svoj udeo u Arctic Russia, što bi mogli da iskoriste Gasprom njeft i Novatek. SeverEnergia se očekuje da do 2017. dostigne proizvodnju od 36 milijardi kubika gasa.

MOSKVA – Neto prihodi Gasproma u drugom kvartalu od prodaje gasa bivšim državama Sovjetskog saveza umanjani su na godišnjem nivou za 47%, na 69,8 milijardi rubalja (2,12 mlrd.\$), saopšteno je u četvrtak iz kompanije prilikom podnošenja IFRS izveštaja za taj deo 2013. Pad zarade, koji je u skladu sa očekivanjima, dolazi prvenstveno kao rezultat smanjenog izvoza u Ukrajinu, navoide analitičari VTB-a, a penosi *Platts*.

KIJEV – Ukrajina bi mogla obustaviti uvoz gasa iz Rusije pre kraja ove godine zbog pada potrošnje tog energenta kod kuće, kazao je u sredu ministar energije te zemlje Eduard Stavicki. On je na press brifingu rekao: „Verujemo da bi mogli krajem godine izostaviti kupovine ruskog gasa“, obrazloživši da je Ukrajina bezmalo prepolovila potrošnju tog energenta zbog neobično toplog vremena. *RIA Novosti*

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

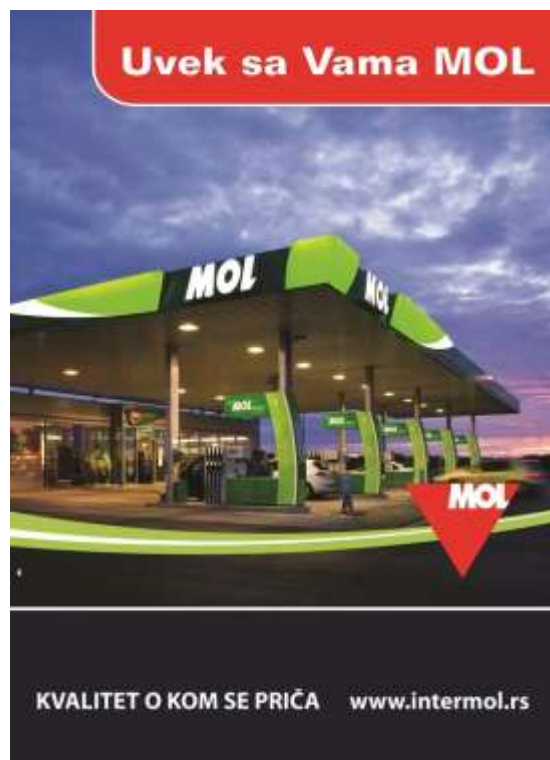
ЈП "СРБИЈАГАС"

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

ZAGREB - Hrvatska Vlada nema pravo preće kupovine akcija Ine koje su u vlasništvu mađarskog MOL-a, piše u četvrtak *Poslovni dnevnik*. Naime, međudeoničarskim ugovorom iz 2009. to pravo direktno je vezano za ispunjenje nekih uslova, u prvom redu Glavnog ugovora o gasnom poslovanju koji je dogovoren u istom aranžmanu. Hrvatska je tim ugovorom preuzela obavezu preuzimanja Ine kompanije za trgovinu prirodnim gasom, i to najkasnije do 1. jula 2009. godine. Kako Hrvatska nije imala sredstva za realizaciju te transakcije, s MOL-om je ispregovarno da se preuzimanje odloži, s tim da nadoknadi sve gubitke koje će Ina zbog toga pretrpeti. Do kraja 2010. dug je narastao na gotovo tri milijarde kuna, a Vlada do danas nije obavila dogovorenu transakciju, čime se država se faktički odrekla prava preće kupovine - što je i naznačeno u članu Međudeoničarskog sporazuma.

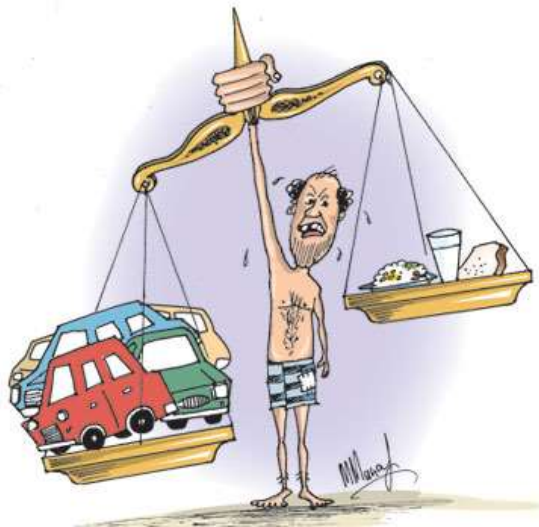
Samim tim MOL ima pravo da donese diskrecionu odluku kome će svoj udeo da proda, bez bilo kakvog obrazloženja hrvatskoj Vladi", objašnjava izvor blizak samom vrhu mađarske kompanije.

kazao je Milanović.

ZAGREB - Premijer Hrvatske Zoran Milanović izjavio je da je savet da država otkupi 49% deonica Ine »nešto najneodgovornije i neozbiljnije što je čuo«. Polemišući sa jednim poslanikom opozicionog HDZ-a, Milanović je na zasedanju Sabora 13. novembra konstatovao da bi takva odluka zahtevala zaduženje »od jedno tri milijarde evra«, koliko je otprilike vredi 49% Ine. Onda bi se zadužili još nekoliko milijardi da firma bude likvidna,

ZAGREB – Ministarstvo privrede Hrvatske uputiće krajem novembra u hitnu proceduru novi zakon o tržištu nafte i naftnih derivata kojim se uvodi slobodno formiranje cena, objavljuje u utorak **Poslovni dnevnik**. Vlada je do sada svakih 15 dana utvrđivala i objavljivala najviše cena derivata. Izuzetno se ostavlja mogućnost Vladi da propiše maksimalni nivo cene za pojedine naftne derivate u cilju zaštite potrošača, ili drugih opravdanih razloga, ali samo na rok od 90 dana. Istovremeno će firmama biti uvedena i obaveza podnošenja izveštaja o svemu što potencijalno može uticati na stabilnost snabdevanja tržišta. Važna novost u ovom zakonskom predlogu je i ponovno uvođenje obveze formiranja operativnih zaliha – kako se nezvanično saznaje, od 15 dana.

Poslovni dnevnik

Na Terminalu Janafa u Sisku u radu pet novih spremnika

SISAK - Na JANAF-ovom Terminalu Sisak u utorak je pušteno u rad pet novih skladišta nafte, čime su ukupni skladišni kapaciteti na Terminalu podignuti na 500.000 m³. U izgradnju rezervoara s pripadajućom infrastrukturom na Terminalu Sisak JANAF je do sada uložio oko 414 miliona kuna.

Hina

ZAGREB – Jedan neimenovani međunarodni konzorcijum koji se bavi naftom, gasom i LNG-om ovih dana pregleda pogone hrvatskih petrohemijskih firmi Dioki i Dina u Zagrebu i Omišlju, kako bi procenio koliko novca treba uložiti u njihovu obnovu.

Ako proceni da je ulaganje isplativo, namerava da postane stopostotni vlasnik obeju firmi, čak i ako završe u stečaju, piše **Lider**. Novi vlasnik trebao bi povećati kapacitet proizvodnje četiri puta i zaposliti nove radnike.

У СЛУЖБИ ВАШЕГ ПОСЛОВАЊА

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небюџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника, која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Нашим члановима смо подршка у свакодневном пословању уз услуге пословног информисања и саветовања, едукације и стручног усавршавања и заштите интереса пред државним органима и институцијама.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**

